

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 42.

Indult Bétsből, Kedden, Növényber' 24-dikén, 1829.

B é t s.

Ó Ts. K. Felsége méltóztatott Ts. Viszkeleti Ferentz Urat, a' Törvények Doctorát és a' Pesti Kir. Universitátnál a' Törvény tudományi Karnak Tagját, ugyan ott, a' közönséges egy magános Egyházi Törvényeknek Professorává kegyelmesen kinevezni.

A' Zágrábi Kir. Akademiában és a' Kir. Fő Gymnasiumban megüresült Katedrákra Felséges rendelésnél fogva a' következő érdemes Személyek nevezettek ki, úgymint: Philosophiát tanító Professornak Tiszt. Moyses István Ur Esztergomi M. Aldozó Pap; Magyar Nyelv és Literatura Professorává TT. Mikussay János Ur, ugyan azzá a' K. Fő Gymnasiumnál T. Ruzsitska János Ur.

Nálunk a' beállott kemény száraz hideg egy hét óta folyvást tsaknem egyenlő mértékben tart.

S p a n y o l O r s z á g.

Madrid Oct. 28-dikán. Az Udvar szándékozik November elején a' Fő városba visszatérni, és kevés idei itt mulatás után a' Pradói mulató Kastélyba ki menni, és a' Kir. Menyaszzonynak elérkezéséig, melly, a' mint halljuk, December 18-kára vagyon határozva, ottan maradni.

Gróf Figueira Portugalliai Követ a' Spanyol Udvarnál, Királyának tiszte-

letére Oct. 26-kán (Dom Miguelnek születése napján) pompás vendégséget adott. A' megjelent Vendégek 14-en valának. — A' Belga Követségnek Titoknokja, Stryck Ur, midön a' minap a' Játékszínházból haza felé menne, az útszán egy fegyveres gaz embertől megtámadtatott és veszedelmesen megsebesített. Az orozgyilkos azonban elfogattatott, és küldt, hogy a' nevezett Követségi Titoknok Urnak a' szakátsta volt, kit néhány nappal az előtt a' szolgálatból elbótsátott.

Nagy Britannia.

London, Nov. 10-dikén. Hertzeg Wellington Nov. 6-dikán kiment Windsorba és hosszú audentzián vala a' Királynál. —

Még mind ekkoráig nintsen eldöntve, hogy a' Tunnel vagy a' Themze alatt készülő nagy földalatti út elvégeztessék e' vagy félbeszakasztassék. Az a' számadás, mellyet Brunel Ur, a' Tunnel. (költségeit vivő) Társaságnak, az utóbbi gyűlésben bé adott, nagyon meghütötte a' Társaság tagjainak költelező hevét. Az egész munkának elkészítése eleinte 300,000 f. sterlingre (kerék számmal, mert szoroson véve, nem egészen ennyire) volt számítva; és most minelutánna 170.000 f. st. fel ment reá, még legalább is 245,000 f. st. kívántatilik, a' mint az Építömester felszámítá, a' hát-

ra levő résznek elvégzésére. A' jövedelem belőle évenként tsak 15,000 f. sterlingre betűltetik. A' mi tsak ugyan kevés lenne nyereségül a' Társaságnak, ha egyszer 415,000 f. sterlingje, (4 millió 150 ezer forintja) benne áll.

Portsmouthból egy hajó (a' *Varrior*, Kapit. *Stone*) indult el a' közelebbi Hónapnak végével *Svan-Riverbe* Australiába 250 Gyarmatszálókkal. Ezek közzül a' Kiköltözők közzül sokan, igen gazdagok; nevezetesen *Byrne* és *Molley*, kik mind ketten 1000 f. sterlinget fizetnek a' hajónak tsak a' vitelért és a' nékik 's tselédjeiknek adandó legnagyobb *Commoditásért*. Illyen gazdagon felkészülve még soha sem költöztek ki Angliából egy Gyarmatba is; mert neptsak sokféle drága fajú lovakat, juhokat, teheneket, kutyákat 's a' t.; hanem még Klavirokat is visznek a' földnek ezen legtávolabbi részébe. — Ez már a' negyedik Hajó, melly illyen *Colonistákat* viszen *Svan-Riverbe*. A' kiköltözni vágyás az embereknél, melly nagy légyen, megtetszik onnan, hogy a' *Peel-társaság* (így nevezetik *Peel Tamás Úrnak* a' *Minister* testvérjének nevéről, a' kinek indításából fel állott) hirdetteli, hogy tíz ezer embert a' közelebbi 4 esztendőök alatt kész ugyan oda Australiába elszállítani, és ott kinek kinek a' Kormányszéktől már előre megvett 6250 □ mértföldnyi területből 200 Hódszántóföldet adai. Az elszállítás költsége egy egy személyre 30 f. st.

Belga Ország.

Nov. 7-kén *Mariána Hertzeg* kis aszszonynak *Albert Burkus Kir. Hertzeggel* való kézfogásának innepére nagy gála volt az *Udvarnál*. A' *Hertzegi Jegyesek* estve a' *Theátromban* megjelen-

tek, a' hol a' nagy számú *Közönség* hangos kiáltással fogadta őket.

Az Ország gyűlésén sok *Követek* (a' déli Megyék részéről valók) nem alkarnak részt venni a' *Budget* felett való tanátskozásban, míg előbb a' tanítás szabadsága eránt elő adott kívánságok tekintetbe nem vétetik.

N é m e t O r s z á g .

Ő Fge a' *Bavariai Király Göttingai Professor Blumenbach* Urat, méltoztatott a' *Bavariai Korona Polgári Erdem Rendjének* *Kiskeresztjével* megajándékozni, azzal a' határozással, hogy azt nékie, szeretett fija a' *Korona örökös Ő Hgsege* nyujtsa által.

Lovicz Hertzegné Nov. 12-kén elutazott *Frankfurthból* *Varsóba* *Constantin Nagy Hertzeg* másnap utánna indulni szándékozott.

S v é d O r s z á g .

Stokholm, Nov. 4-kén. A' *Királyhoz*, a' ki most már tökéletesen felgyógyult, tegnap egy *Kiküldöttség* járult az Ország *Rendjeinek* részéről, mellynek szószóllója *Gróf Geer* az Ország *Marsalja* volt. A' *kiküldöttség* jelentette szíves és belső örömét Ő Fge egészségének helyre állítására. A' *Válasz*, mellyet a' *Király* a' *Rendek Követségének* *frantiáiul* adott, és a' mellyet az *Udvari Cancellarius Schulzenheim* Úr annak utánna *Svédnyelven* felolvasott, így hangzott: „*Erdemes Urak, Svédi férfiak! Eleven megindulással hallok az Ország Rendjeinek szerentsekívánásait egészségem vissza állásának alkalmatosságával. Az a' részvétel, mellyet Hozzám betegségemnek ideje alatt mutattak, igaz háládatossággal töltötte meg szívemet. Az Országlóra nézve nagy öröm azt tudni,*

hogy ő szerettetik, de még nagyobb az, ha magában érzi, hogy mindent megtett ezen szeretetnek megnyerésére. A' Gondviselés életünknek napjait meghatározta, és az igaz Keresztyén nyugodtan és bizodalommal várja a' véget, a' nélkül, hogy attól félne, vagy azt ohajtáná, — de akkor érzi leginkább az emberi mulandóságnak egész nagyságát, midőn a' halált közelíteni érzi. — Viszsa nyervén egészségemet, napjaim mellyeket a' Mindenhaló még érnem enged, állandóan a' Nép javára lesznek szentelve. Ugyan azon forró buzgóság a' köz jó mellett, ugyan azon állhatatos törekedés a' sérthetellenségének fentartására, ugyan azon tisztelése a' szabadságnak és Saját-jusnak, mellyek eddig tselkedeteimet vezérlették, fognak ezentúl is Nekem sinormértékül szolgálni, és reményelem, hogy az Eg meg fogja iparkodásaimat áldani. Nemes Urak és Svédi férjfiak! En mindenkor királyi kegyelemmel és jó indulattal maradok jó akarójok."

Báró Ankansvaerd (feje az Op-
positionának) vissza küldte Oct. 26-kán az Ország Marsaljának P o l l e t j e t (bémenő Billétjét) azzal az izenettel, hogy a' mint a' dolgok most mennek, ő — mint tagja a' Nemesi Rendnek — a' mostani Ország gyűlés alatt nem szándékozik többé azt használni. Ez akkor történt, midőn a' Ház az úgynevezett M ö t e s p a s s e v o l a n c e (Országos tartozások abban az esetben, midőn a' katonaság öszve seregettetik.) felett való hosszúsas Vítatásoknak alkalmatosságával, a' Biztosságnak vélekedését, mellyet ő (Ankansvaerd) kiváltképpen ostromlott, 155 voksal. 101 ellen elfogadta. A' Báró elűtazott jószágába Karlslundba. Elűtazása előtt tiszteletre ment a' Paraszt Rendnek számos tagokból álló Küldöttsége, hogy Szószóllója Danielsson által nagyra betsülésének maradandó ér-

zéseit kinyilatkoztátná. — A' mostanában hozott Országos Végzések között nevezetesebbek ezek: 1) Mindennemű jószágoknak és műveknek szabad ki-'s bévitele engedtetik; az idegen országi művekre mindazáltal, a' honnyi szorgalomnak pártfogásából 33 1/3 proCent Harmintzad vettetik. 2) A' tábor szükségére való Hadi Materiáléknak megszerzésére és tökéletesítésére 3 milliom tallér (kevés hijján) adattatik. 3) A' Papirospénznek Realizatioja meghatároztatik és addig is, míg a' megeshetnék az ezüst tallérnak betse 128 Sz-re Papirospénzben, megállittatik. — Az Ország gyűlésnek, melly már olly régolta tart, vége Karátsony előtt aligha lesz.

Stockholmban Oct. 31-ke oltá a' legjobb szánút van.

B u r k u s O r s z á g .

Berlin, Nov. 17-dikén. Generális Báró Müffling, a' ki rendkívül való Követséggel Konstántzinapolyba küldtetett vala, eljárván a' reá bizott dologban, visszatért, és tegnap haza érkezett. — Harmadnap oltá nálunk szán-út van, a' mi illy korán példa nélkül való jelenés. Senki sem emlékezik reá, hogy valaha az első hó illy tartósan megmaradt volna. Még eddig nem is látszik, hogy olvadni akarna. De hát már, tsak ugyan nem akar az esztendő ellenkezés-he jöni maga magával, és a' szokatlan híves nyár után, szokatlan fagyos telet várjunk? — Némelylek ezen korán béállott, tartós hidegből, lágy időt jövendölnek Januáriusra 's Februáriusra.

O r o s z O r s z á g .

Sz. Pétervára, Nov. 8-dikén. A' megboldogult Tsászárnénak Mária Feodorovnának halála napján Nov. 5-kén a' Ts. Téli Palota kápolnájában pompás

halotti tisztesség tartatott, mellyen maga a' Tsászári is megjelent.

Gen. Grof Pahlen és Gen. Krasovsky Tsászári kegyelem-levéllal megtiszteltettek, mellyben vitézségekért megdísértetnek és a' Nevsky-Sándor Rendjének Vitézzeivé kineveztetnek.

A' Persiai Hadi adóból öszveválogatott pénz gyűjteményt, melly 421 arany és 212 ezüst pénz darabokból áll, a' Tsászári a' Pétervári Tudom. Akadémiának ajándékozta. Az Akadémiának Oct. 5-iki Ülésében Generális Emanuel, a' Kaukuzsi Tartományoknak fő igazgatója, tisztelelbeli Taggá választatott.

Egy Berlii Újság ez alatt a' tizim alatt: „Orosz Ország és China“ a' következő tulajdonképpen az Országok és Nemzetek esméretére tartozó, de most egy más tekintetből is figyelmet érdemlő) tizikelyt közlé: „Orosz Ország és China“ XVII Század elején jöttek, legelsőben egymással közösülésbe, a' midőn Sibériát az Oroszok meghódították. A' Kozákok ezen alkalmatossággal több Mántsu megyéket az Amur vize partjain erővel elfoglaltak. De minekutánna Mántsu Ország magát Chinának alája adta, a' Mantsuk a' Chinaiak segítségével kényszerítették a' Kozákokat az elfoglalt tartományoknak visszaadására. A' Moskaui Udvar úgy ítélvén, és helyesen, hogy egynehány Pusztának megtartása nem fogja kipótolni a' Chinával való hasznos kereskedésnek elvesztését, megesmerte a' Mantsuk jussait és 1689-ben békességet kötött velek, mellynek ereje szerint a' határok a' régire vissza tétettek, s az Orosz Kalmárok engedelmet nyertek Karavánjaikkal egész Pekingig menni. Későbbben egyeneltenségek támadván a' két birodalmak között, a' Chinaiak ismét megtiltották az Oroszoknak a' ha-

tárjokra való belépést és nem elébb mint 1727-ben, midőn a' Határ felett való perlekedések eligazítottak, engedtetett meg újra az Oroszoknak, hogy minden 3 esztendőben Karavánt küldhessenek Pekinbe. Ugyan ekkor fundáltatott Kiachta Rév-városa. — Midőn az Oroszok az Amur vize partjain elfoglalt tartományokat Chinának visszaadták, sokan az ott megtelepedett Kozákok közül inkább szerettek Chinában maradni, mint visszatérni. Ezek mindnyájan Pekinbe vitettek, és ott ennek a' nagy városnak egyik külső városában megtelepítették. A' Chinai Tsászári, különös kegyelmét akarván hozzájuk mutatni, kiválasztott közzülök bizonyos számú jelesebbeket Testörzöivé, és az Orosz Kompánia név alatt máig is megvan ez a' Tsászári Testörző Seregben. Ambar ezek a' Kozákok nem sok Hazaszeretetet árulnának el ezen ott maradásal, az Orosz Udvarnak mindazáltal gondja volt reájok és sürgette, hogy értek Pekinben Görög templom építtessék, mellyben az Isteni tiszteletet Orosz Papok tartsák. A' Chinaiak megadták a' kívánságot, és azolta egy Orosz Papi Intézet vagyon Pekinben, mellyben bizonyos számú Nevendékek a' Mántsu és Chinai nyelveket tanulják, kik idővel hazájokba megtérven, az Orosz Udvarnál Tolmátsok lehetnek. Ezen Intézet egy Archimandritának a' felügyelése alatt áll, ki is most Fő Tiszt. Hycinth Pitsurin, ugyan az a' ki Pekin városának leírását kiadta. — Az a' tsekély haszonfordulás, melly a' Pekinbe küldött Karavánokból tapasztaltatott, arra indította II Katalint, hogy azt egészen abba hagyassa. Ezolta nyert életet a' Kiachtai vásár. Esztendőben egyszer, Februarius Havában, eljönnek Chinából a' Kereskedők, Portéaikkal Kiachtaba. A' Theát, mellyet ide hoznak,

150—160 ezer fontra lehet tenni esztendőnként, és az egész Vásárban megforduló pénzt 7—8 millióm Rubelre. — A' barátság és egyetértés China és Orosz Ország között annyira megerősödött, hogy ez előtt néhány esztendőkkel Orosz Ország Közép Asiában egy darab tartományt, melly akkora mint Frantzia Ország és Hollandia együtt véve, hatalma alá vetett, a' nélkül, hogy a' Pekini Udvar ezen hódítást tsak hunyoritással is ellenzené. Ez a' tartomány, Kirgizeknek és más atyafias Nemzeteknek Országá, melly hajdan Chináé volt. De a' Chinai Udvar hihetően, nem igen szeretvén az ilyen nyughatatlan és zenebonás jobbágyokat, nem bánta, hogy ezek az Orosz Udvar keze alá kerülnek, a' lü őket zabolán fogja tudni tartani. Ha majd már ezen tartományban egynehány várak fognak épülni: katona-gyarmatokkal bé lehet telepíteni, az ott lévő vasbányás hegyeknek művelését meglehet kezdeni, és a' Lovaskatonaság számára derék paripákat lehet közép-Asiából remondázni — mellyeknek vásárlására a' Kelet Indiai Anglus Kormányzók a' minap (a' már megholt) Moorcroft Urat kiküldötte Bukáriába. Alkalmatos Országútakat is lehetne tsináltatni és Kòkand, Samarkand, Bokhara és több más kistsiny Khánságokat is kevés idő alatt el lehetne foglalni. A' mostani Orosz Határszélek mintegy 280 frantzia mértföldnyi távolságra vagynak az Anglus Kelet Indiai Birtokoktól. (Mi légyen annak az irigy bizodalmatlanságnak oka, mellyel mostanában a' Londoni Kabinét a' diadalmas Orosz Ország eránt viseltetik? a' Német és Frantzia Ujságírók nagyon úzik fúzik 's találgatják. Némelyek úgy ítélnék, hogy Anglia az Európai Státusok Egyarányjának megmaradását kívánja őrizni és annálfogva Egynek, akármellyiknek a' többi felett va-

ló elhatalmasodását gátolni. Mások azt hiszik, hogy kereskedését, közelébb a' Levántéban és a' Középtengeren, félti. Mások ismét azt is hozzá teszik, hogy Kelet Indiai birtokaira nézve sinsen egész bátorságban. Ez utolsó vélekedés, melly szerént Orosz Ország Angliát Kelet Indiában fenyegethetné — sokak előtt igen képtelennek tetszett. De Berlinben, a' mint a' feljebbi Tzikkely utóljából meg-tetszik, nem látnak a' dologban semmi lehetetlenséget.)

Frantzia Ország.

Páris, Nov. 13-kán. Báró Portal a' Királynak első Orvosa a' Betsület Rendjének közép keresztjével, Báró Dupuytren a' híres seb orvos ugyan azon Rendnek kis keresztjével megajándékozott.

Mangin Úr a' Politzia főtisztje Nov. 10-kén elszedtte Párisban a' fegyveresektől, Páltzaárosoktól 's a' t. a' a' 'Seb-pisztolyokat, tör-páltzákat, 's a' t., és a' Politzia magazinumába vitette. A' liberalis Journalok kérdezik, hogy midőn a' Lüttichi 'Seb-pisztoly tsövekre 280 Fr. Harmintzad vagyont vetve má'sa szerént, és így a' béhozatal a' kített vámnak lesfizetése mellett megvan engedve: miokból szedi el Mangin Úr a' lilalom alatt nem lévő fegyvereket?

Pandori Úr Korszikából, a' mult hónapban Párisba hozta a' Ritta-Krisztina nevű egy testbe öszvenött tsuda-kettőt, hogy azt mint ritka jelenségét a' Természetnek mutogassa. De engedelmet reá nem nyert, vagy is igazábban elunt reá várákozni. (A' Nov. 10-iki Moniteur szerént, a' dolgoknak soksága miatt késett el az engedelme adás a' Politziai Bureauban) A' liberalis Ujságok innét ismét alkalmatosságot vettek a' Ministeriumnak tsüfolására, azt állítván,

hogy a' Ministerium azért tagadja meg az engedelmet, mert attól fél, hogy kérdésbe talál jöni: vajon egy lelke van-e osztán ennek a' kettős magzatnak vagy kettő?

A' Követek Házának ideigvaló Szálája nem sokára készen lesz. Ezen új Szála igen pompás, és Joly Ur az Építő-mester igen dítsértetik a' szép ízléssel és gyors szaporasággal rajta tett munkáért. A' Követ Uraknak székei itten csak két részre, jobbra 's balra vagnak megosztva. Centrumok nintsenek.

A' Journal des Debats azt jövendőli, hogy a' Követek Új Háza Szálájára fel menő költségek sárba fognak esni. Mivel a' Ministerium, mikélyt a' Parlament öszvegyül, látván, hogy az Ország Rendjei előtt meg nem állhat, ismét elfogja a' Parlamentet oszlatni — 's így a' Szálára nem sok szükség lesz. A' Gazette tagadja a' Parlament elosztatásának elkerülhetetlenül szükséges voltát.

Nov. 2 dikán az Union nevű Gőzhajón, a' láda széljel pukkanván, három fűjtöt agyon ütött és néhány útasokat megsebesített.

Toulon, Nov. 6 kán. A' Conquerant Linea hajó, mellyen Admirális Rigny Ur van, és a' Trident, mellyen Admiral. Rosamel vagyon, parantsolatot vettek a' Preslau és Provence Linea hajókkal egyetemben, hogy Moreából hozzák haza az ott lévő Frantzia Seregeket. A' várak Moreában, mellyeket a' miénk őriztek, által fognak adattatni a' Görögöknek. — A' mi Tengeri erőnk a' Levantében jövendőben csak két Fregáthból és 12 könnyű hajókból fog állani. Ellenben, Nagy-Britannia neveli (t. i. a' Levantén) Hajóinak számát.

A' Touloni Tengeri Tisztséghez parantsolat ment Telegraphon Párisból

a' Tengeri Ministertől, mellyben a' Tisztséghez tartozó személyeknek a' hallgatás keményen meghagyatik és a' Tengeri dolgokat illető tudósításoknak 's tisztileveleknek az Ujság írókkal való közlése megtiltatik.

A m é r i k a.

Don Figaniere e Morao, Portugalliai (a' Constitutio idejéből) Consul New-Yorkban, vissza küldte Oct. 6-kán az Egyes. Státusok Elölülőjének, Exequaturáját, mellyben az Egyesült Státusok részéről Oct. 17-kén 1826 Consulnak elesmertetett; minekulánna Dom Miguelnek egy Küldöttje az Éjszak-Amériikai Státusoknál elfogadtatott. — (Illő, azomban itt megjegyezni, hogy az Egyesült Státusok ebben az esetben követték régi principiumjokat, melly szerént minden de facto meglévő Országlószekeit elesmernek, a' nélkül, hogy de iure nehezségeket tennének).

Havannai tudósítások szerént Sept. elejéről, a' Spanyol Seregek, — kik Mexikóba Jul. 27-kén kiszállottak Cabo-Rojónál (Campecheben) és Tampico városát elfoglalták, — Augustus havában semmi egyéb hódításokat nem tettek, hanem magokat bésántzolván, ott várják az új Segítő-Seregeknek érkezését Havannából. A' Mexikói Generális Santana Aug. 19-kén probát tett Tampiconak vissza foglalására, de reá nem mehetett.

Buenos-ayres Aug. 29-kén. A' belső háború fellegei, mellyek ezen Köz Társaságot nehéz zivatarral fenyegették, oszlanak és vidámabb ég derül reá. Generális Lavalle letette a' Kormányozói hivatalt, és helyébe Aug. 26-kán Generális Viamont vette által a' fő város kormányozását, a' kiról reménylik, hogy a' Lavalle ellen felzendült Tartó-

mányokat viszalériti a' békés tsendes-
ségre. Az új Kormányozó Gen. Guido
Urat Külső Ministerré, Escalada Urat
Hadi Ministerré, Garcia Urat Finantz
Ministerré nevezte.

Péru és Columbia között 60 na-
pi fegyvernyugvás kötött, mellynek
ereje szerint Quajaquil városa és tar-
tománya Columbiának visszaadattatott.
Mint hogy pedig a' háborúra éppen ezen
városnak a' Peruiak által lett elfoglaltat-
tása adott okot: hihetően a' békesség is
rövid idő alatt megkésztül.

Elegyes dolgok.

November 10-dikén egy valóban szo-
morú történetnek nézői voltak Arnstadt-
nak, a' Schwarzburg-Sondershausen Her-
tzegei Uralkodó ház fővárosának sok la-
kosai. Az esmeretes alakos Linszky
szemfényvesztő játékot adván, annak né-
zésére a' Hertzegei Háznak sok tagjai és
számos több nézők is megjelentek. Ehez
képest Linszky ki akarván magát mes-
tersége által mutatni, hat katonát az őri-
zet közül előhívatott, hogy azok golyó-
bisra töltött fegyverrel löjjenek a' Fele-
ségére; de a' kiket előre már megtanít-
tott, hogy mikor a' töltést felharapják,
annak felsőjéről a' golyóbist is harap-
ják le, és azt a' szájokban tartásák meg,
a' mivel előre több próbát is tettek. Az
ifjú Linszkynek sokáig vonogatta magát,
hogy a' próbára kiálljon, mivel egy
gyermek kevéssé napokkal az előtt meg-
halt, és teréhben volt. — Végre enge-
dett férje kérésének, kiállott; a' katonák
kilőtték reá fegyvereiket, az egész gyü-
lekezet szemé láttára. — 's az aszszony
egy két pillantat mulva öszverogyva ezen
utolsó szóattal: „Kedves Férjem én ke-
resztül vagyok löve.“ Egy töltésről nem
vala a' golyóbis laharapva, melly a' sze-

rentsétlen aszszonyon keresztül ment,
's más nap sebében megholt. A' férje,
a' mint írják megtévelyodott. A' nézők
közül az irtóztató látásra sokan elájul-
tak. Bár ez a' szerentsétlen esett mind
az alakosokat vigyázóbbakká tenné, hogy
e' féle élet veszedelmével járó mutatvá-
nyokkal ne kívánnák nézőiket mulattat-
ni, mind a' nézőket arra bírná, hogy
illy veszedelmes próba tételeket látni ne
is akarnának.

Az olyan tűzi fegyverekkel, mel-
lyek új találmány szerint, minden fel-
porozás és atzél 's kova nélkül (Percus-
sion) tsak tsattantás által sülnek el, már
sok szerentsétlenségek történtek. Legkö-
zelebb Nov. 7-kén Weimer mellett Mark-
viedorfban történt, hogy egy tehetős Kö-
mives mester a' fiával együtt az Ura-
dalmi Tisztartó szobájába belépven, egy
letámasztott ilyen készületű vadász pus-
ka a' palló megrázódására elsült, és az
embert föbe lötte, 's szörnyű halált halt.

Tudományos Dolgok.

A' Budai és Pesti Újságok szerint
legközelebb a' következő Magyar Mun-
kák jöttek ki, mellyeknek megjelenése-
ket, ámbár még azokat nem láthattuk,
tisztelt Olvasóinkal közleni kívánjuk.

1) A' Böltselkedés. Második Darab,
Pesten 1829, Trattner J. M. és Károlyi
Ist. Nyomtató Intézetében, 25 árkus,
nagy 8 ad réthen. Szerzője Tiszt. Tudós
Imre János Úr, Philosophia és Theo-
logia Doctora és a' Pesti Kir. Universi-
tásban a' Moralis Philosophiának 's a' t.
rendes Professora.

2) Auróra, Magyar Almanach, szer-
kezteté Kisfaludy Károly, 185 Kilen-
tedik év, négy jeles rézmetszéssel Tsi-
noson kötve 2 f. 24 kr. p. p.

J e l e n t é s.

A' Tudományos Gyűjteménynek 1850-dik folytatásáról.

Megértük, hogy igen rövid életű tudományos folyó írásaink' részvevő ügyekezete, olvasóink tűrő kedvezése azon reményt engedik táplálnunk, hogy a' Tudományos Gyűjtemény öröklő intézeté válik, hogy mindenkor tanúja leszen a' nemzet' előmenetelének, 's ha sorsa úgy akarandja, virágzásának. Mi nem dítsekszünk előre remek munkákkal, mellyek talán szűken fognak kezeinkhez jutni, nem tökéletességgel, mellyre igen hosszú, 's nagyon bajos az út, az egy ügyekezett az, mellyet minden rajtunk álló dolgokban bizonynyal szabad megígérnünk; 's ennél fogva azon igazságos türelemet kérjük ki Olvasóinktól, hogy ha tsak néhány darab lenne is egy évi közleteink közül az ítélet' sanyarú törvényszéke előtt megállható, azok' tekintetéből a' gyengébbeket is elnézni ne vonakodjanak. Mit lehetett eddig azoktól várni, kik nem kevés éveiket holt nyelv' tanulásában töltötték el? az idegenekből szerzett tudományhoz, hogy honnossá legyen, még előbb nyelvet kelle alkotni, 's ez egy pillantat' munkája nem lehetett. De véget vetünk a' mentegetődésnek: a' gyengék között maradandó becsű munkák is közöltettek már, 's ezek mindenkor talpkövíül fognak tekintetni azon épületben, mellyet nemzeti tsinósodásunknak ohajt reménységünk, 's a' megtörhetetlen ügyekezett valaha fel is fog állítani. Az illy nemű munkák, ha tsekély számuak is, méltók arra, hogy

egy folyóírásnak tekintetet, és pártfogást szerezzenek.

Nagysága, elrendelése a' Tudományos Gyűjteménynek és a' vele járó „Koszorú,” vagy Szép Literaturai Ajándéknak ezentűl is meg marad, — t. i. mind a' 12 kötet mintegy 110 ivre fog terjedni. Két jeles magyar férfiaknak rézre metszett képeik fogják díszesíteni ezen esztendei Gyűjteményt is.

Előfizetni lehet a' Kiadóknál Petrózai Trattner János M. és Károlyi Istvánnál Pesten, vagy a' Ts. Kir. Posta Hivataloknál, nem külömben azon buzgó Hazafiaknál is, kik az előfizetést eddig is beszedeni méltóztattak.

Az előfizetés egész esztendőre postán 18 for. V. Czéd. (és nem több) mivel mind a' Felsőleges Aerarium' postaportója, mind pedig a' Ts. Kir. Posta Hivataloknak úgy nevezettni szokott emolumentuma Budán és Pesten fizettetnek le. Helyben pedig, vagy a' ki alkalmazottság által viletli el a' köteteket, 14 for. V. Czéd.

Költ Pesten, November 1829.
Petrózai Trattner Ján. M.

és Vörösmarty Mihál
Károlyi István Redactor.
Kiadók.

A' pénz folyamat Növény 25-dikán;
közép ár:
A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 105 1/10
Az 1820-béli sorsosok, —
Az 1821-béli hasonlók, 152 3/4
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 58 3/4 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek 1242 7/10 for. ton,
Conv. Pénzben.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomatató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)